

Telegraful Român

Organ național-bisericesc. Intemeiat în 1858 de Mitropolitul Andrei Saguna

Abonamentul:

Un an 2000 Lei. — Șase luni 1000 Lei. — Trei luni 600 Lei. — O lună 200 Lei. — Pentru bănci, autorități și străinătate un an 5000 Lei. — Pentru America 3 Dolari. Abonament de sprijin 5000 Lei

Articole și corespondențe

se adresează REDACȚIEI Telegraful Român Sibiu strada Mitropoliei Nr. 45. — Articole nepublicate nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate se refuză.

Prețul inserțiunilor

un cm.² 10 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător

Abonamentele și inserțiunile

se adresează ADMINISTRAȚIEI ziarului Telegraful Român, Sibiu, strada Mitropoliei Nr. 45

Universitatea Ardealului la Sibiu

S'au împlinit patru ani de zile de când Sibiul găzduiește Universitatea Daciei Superioare. Patru ani de pibegie pentru prima instituție de cultură românească din Transilvania; iar pentru orașul nostru, patru ani de superioare manifestări academice prilejuite de prezența activă a acestei albine harnice care și-a manifestat și până aci vitalitatea și optimul nivel cultural, științific și educativ pe care l-a atins, lucrând pe tărâmurile încredințate sânguinței ei de desfelenire, în două decenii de stăpânire românească a Ardealului, incomparabil mai mult decât a făcut precursora ei, Universitatea maghiară din Cluj, dela înființare și până în anul mântuirii naționale 1918.

Țara românească a luat act cu satisfacție și mândrie de spornica ei activitate; iar peste hotare, prestigiul tinerei Alma Mater Napocensis a crescut mereu, câștigându-și faima uneia din cele mai renumite instituții de cultură din Sud-Estul Europei.

Cei patru ani petrecuți la Sibiu, în ciuda greutăților cu cari a trebuit să lupte, ne place să credem că nu i-au știrbit câtuși de puțin aureola cu care părăsise Clujul în toamna aceea tristă a lui 1940. E drept că, aici, n'a avut largământul confortabil pe care-l lăsase în capitala vremelnice înstrăinată a Ardealului. Dar nu e mai puțin adevărat că localnicii i-au dat tot concursul posibil ca să-și poată continua activitatea în condițiuni mulțumitoare. Rectorul ei din acești ani de așteptare laborioasă a întoarcerii sale acasă — mai ales dânsul — suntem siguri că știe aprecia exactitatea acestei afirmații. Căci dacă localurile cari i-au fost puse la dispoziție nu îngăduie comparație cu sălașul ei dela Cluj, apoi nu e mai puțin adevărat că „vadul cultural” pe care l-a găsit aici, a fost pentru număroase celebrități ale catedrelor și institutelor ei o revelație din cele mai agreabile.

Mulți dintre profesorii ei de renume, mai ales cei ce au legături vechi cu Sibiul — și câți dintre aceștia nu și-au început cariera dascălească și creația științifică aici!

— cunoșteau de vreme îndelungată sensibilitatea culturală a populației românești din acest oraș, sensibilitate manifestată și altminteri decât prin frecventarea sânguincioasă a conferințelor duminicale. Cunoaștem profesori universitari cu reputație bine stabilită de vorbitori talentați, din Capitală, dela Cluj și din alte părți, cari au mărturisit că Sibiul are cel mai bun auditoriu de conferințe publice. Faptul acesta, localnicii îl știau de mult. E bine că îl confirmă și oaspeții lui.

În schimbul puținelor avantagii materiale pe cari i le-a putut oferi, Sibiul românesc s'a bucurat — cum spuneam — de privilegiile unei atmosfere de amplă respirație culturală și spirituală. Lucrul acesta, fără a subestima câtuși de puțin posibilitățile locale — acestea, apreciable — de-a stămpăra interesul pe care publicul sibian l-a manifestat totdeauna față de bunurile spirituale, nu-l vom uita nici odată.

Ca mâine, Universitatea Ardealului se va întoarce la vatra pe care a fost silită s'o părăsească în toamna anului 1940. Despărțirea va fi grea și cuibul provizoriu pe care și l-a durat aici, o să rămână gol. Căci să nu uităm, silințele ei devotate din acești patru ani de întristată petrecere între noi s'au adăugat acelorale Bisericii, ale „Astrei” și ale Academiei teologice „Andreiane”, nici una din aceste instituții venerabile și atât de active pe tărâmul culturii naționale nesimțindu-se stânjenită în manifestările ei de prezență în localitate a Universității ardelenice, ele colaborând tot timpul în cea mai deplină armonie.

Există, însă, o modalitate de-a nu se șterge cu totul urmele văzute ale acestei împreună-petreceri: Facultate de Medicină să rămână și a Sibiu.

Am dori-o din toată inima, spre binele orașului nostru și a întregii „Mărginenimi”, mai ales că acest deziderat ar putea fi realizat fără ca Universitatea clujană să se descompleteze.

Cum? Vom vedea cu alt prilej.
„T. R.”

Tokáy a căzut Armele noastre viteze

În emisiunea sa de aseară, postul de radio Londra a anunțat că Divizia 11 Infanterie din Armata a patra română, în cooperare cu forțe sovietice, a cucerit orașul și renumita regiune viticolă maghiară Tokáy.

Ministrul de Interne în vizită la Văcărești

București 24 — Ieri, dl Nicolae Penescu, ministrul afacerilor interne, a făcut o inspecție inopinată la penitenciarul Văcărești din Capitală.

Dsa a dat dispoziții în sensul ca deținuților să li se facă parte de un tratament uman.

Alt mister: Horthy

Știri primite din Elveția pretind că Amiralul Horthy, fostul rege al Ungariei, se află deținut cu familia sa într-o localitate obscură de lângă München.

Fiul său, Nicolae Horthy, a fost arestat și executat de Gestapo la Budapesta.

În legătură cu apărarea Aradului

— O precizare oficială —

București 24 — Ministerul de război a răspuns unui articol apărut în ziarul „Scânțea”, organ al partidului comunist din România, în legătură cu apărarea orașului Arad.

Invinuirile ce i se aduc Generalului Schmidt de către ziarul amintit, sunt absolut neîntemeiate.

Generalul Schmidt și-a făcut pe deplin datoria. Cu efectivele reduse ce le avea la dispoziție, el putea să întârzie ocuparea orașului Arad de către trupele de elită germano-maghiare ce le avea în față, dar nicidecum s'o evite.

Generalul Schmidt este născut și crescut în România. Limba germană o cunoaște ca orice absolvent de liceu de-al nostru. În războiul trecut a luptat ca și acum împotriva Germaniei, fiind rănit, decorat și citat prin ordin de zi pe armată pentru comportarea sa exemplară.

București 24 — Dl General de Corp de Armată Adjutant C. Sănătescu, președintele Consiliului de Miniștri, în calitate de dsale de ministru ad-interim la departamentul războiului, a dat un ordin de zi prin care citează pe Armata Regimentul 96 Infanterie, comandat de bravul Lt-Colonel Cosma Gavrilă.

Ofițerii și trupa acestei unități s'au distins în grelele lupte din zilele de 11—13 Oct., atrăgându-și admirația Comandamentului rus.

Trecând Tisa în noaptea de 11/12 Oct., Regimentul 96 Infanterie și-a lărgit și adâncit capul de pod dela Vest de râu, deși a avut de înfruntat tot timpul contraatacurile îndârjite ale unor trupe inamice de elită.

Ofensiva „no stop”...

Pe frontul de Vest, cele șapte armate aliate cari luptă sub ordinele Generalului Dwight D. Eisenhower, se urnesc ca un tăvălug uriaș în spre Rin.

Tancurile franceze au intrat în cartierele periferice ale orașului Strasbourg.

Un post de radio elvețian a transmis ieri știrea că nemții au evacuat la întunecul nopții Alsacia, Lorena și o parte din regiunea munților Vosgi, lăsând numai rare cuiburi de rezistență.

Armatele a treia și a șaptea americană au făcut joncțiunea.

Porțiunea liniei Siegfried, care se întinde pe o lungime de 120 km. în fața ținutului Saar, se clatină, după ce bastioanele dela Nancy, Belfort și Thionville au fost anihilate.

Generalul Eisenhower crede că lupta decisivă se va da în zona dela Est de Aachen. Pentru câștigarea ei, generalul aliat a concentrat acolo cea mai mare densitate de foc și efective umane cunoscută în acest război.

Invățătura zilei

Intru toate arată-te pe tine pildă de fapte bune: în învățătură, în curăție, în cinste.

Tit 2, 7

CALENDAR CREȘTIN

Biserica ortodoxă prăznuiește:

Sămbătă 25 Nov. — M. Ecaterina
Duminică 26 Nov. — C. Alimpie

Preoți cu crucea'n frunte

A doua oară

Augustin Cosma

Ieri într'amiazi...

M'am prezentat înalt Prea Sfințitului nostru Mitropolit Nicolae. Era, ca și alte dăți, o audiență de serviciu. Mă controlez. Am zis bine: o audiență de serviciu *instructivă*, ca și alte dăți.

Ordinea de zi fiind epuizată, înaltul Ierarh a binevoit a adăuga încă ceva. Ceva destul de important ca să iese un nou medalion pentru această rubrică atât de dragă nu numai nouă.

— Ți-am citit cele scrise despre răposatul părinte Augustin Cosma. Știi că l-am cunoscut îndeaproape, la el acasă. Era prin anul 1920 și ceva. Făceam prima mea vizitație canonică după ce am fost rânduit arhiepiscop și mitropolit al Ardealului, prin înțutul secuizat.

Am fost și în parohia Mikóujfalu (Trei-scaune), unde păstorea părintele Augustin. Era un preot distins în toată puterea cuvântului. Zelos la altar, în bune legături cu cartea, enoriașii săi îl adorau. O notă simpatică a acestui preot de model: „Eu, înalt Prea Sfințite Stăpâne — mi-a spus părintele Augustin — sunt Ianoș cel ieflen („Olco Iános“). Pentru sfintele slujbe ce le săvârșesc, nu pretind nimănui taxe stolare fixe. Fiecare dă cât poate și cât vrea — dacă poate și dacă vrea“.

La masă, cântărețul bisericii noastre din Mikóujfalu — continuă înaltul Ierarh — era nedespărțit de Octoih.

— Cu această sfințită carte am salvat credința noastră — spunea el. După ce jandarmii unguri l-au băgat în temniță pe domnul părinte, adunam credincioșii în sfânta biserică, ziceam laolaltă rugăciuni, iar eu le cântam din Octoih ce știam și așa cum mă pricepeam. Astfel ne mângăiam noi inimile de lipsa sfintei Liturghii, până s'a întors domnul părinte acasă. După ce s'a întors la reședință, I. P. Sf. a trimis p. A. Cosma brâu roșu și binecuvântarea de a-l purta.

Înaltul Ierarh a fost atât de impresionat de cele constatate la Mikóujfalu încât astăzi, după un pătrar de veac, povestește aceste episoade cu o cuceritoare plăcere.

GRIG

Nr. 10.153/1944

69 1-1

Publicațiune

În ziua de Vineri 15 Decembrie 1944 la ora 10 dimineața se va ține în cancelaria Arhiepiscopiei ortodoxe române de Alba-Iulia și Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 32, licitație publică cu oferte închise pentru vânzarea spre exploatarea a 1772 arbori de stejar, reprezentând un volum de cca 1443 mc. lemn de lucru, 668 mst, lemn de foc și 186 gramezi de crăci, arbori cari se găsesc în parchetul Nr. 6 pe exercițiul 1944/45 în pădurea „Tufari”, situată în hotarul comunei Cisnădie, județul Sibiu.

Licitanții vor depune la licitație garanție de Lei 162.000 — una sută șase zeci și două mii — în numerar sau efecte de Stat.

Consiliul Arhiepiscopesc își rezervă dreptul de a alege liber dintre ofertanți Actul de estimare împreună cu condițiile de licitație se pot vedea în cancelaria Consiliului arhiepiscopesc ortodox în Sibiu, unde se dau zilnic informațiuni.

Sibiu, la 20 Noemvrie 1944,

Consiliul Arhiepiscopesc

Vitrina cărții

Ediție nouă

În editura „Dacia Traiană”, S. A. din Sibiu, a apărut, în a 15-a ediție, volumul de peste 500 de pagini, intitulat: **Istoria Românilor**, scrisă de Prof. I. Lupaș, membru al Academiei Române.

Asupra acestei cărți „foarte iubite în Ardeal”, vom reveni.

Violente lupte aeriene pe cerul Budapestei

Moscova 24 — Pe frontul Budapestei, violența luptelor aeriene sporește. Într-o singură zi aviatorii sovietici au doborât 75 aparate inamice.

Prizonieri finlandezi repatriați

Helsinki 24 — Un prim lot de prizonieri finlandezi în URSS, peste o mie la număr, s'au înapoiat în patrie.

Intrevederea Stalin-Subasici

Moscova 24 — Dl Ivan Subasici, prim-ministru și ministru de externe al Jugoslaviei, a declarat că este foarte satisfăcut de rezultatele întrevederii pe care a avut-o cu Mareșalul Stalin.

Dnii Molotov și Simici, ministrul Jugoslaviei la Moscova, au asistat la această întrevedere.

Centralizarea materialelor aparținătoare URSS

București 24 — Comisiunea română pentru aplicarea armistițiului a decis ca materialele cari urmează să fie restituite URSS, să fie centralizate la Constanța [cele provenite din Transnistria], Galați, (cele din Basarabia) și Cernăuți [cele din Bucovina de Nord].

Declarațiile dlui Attlee

Londra 24 — Cu prilejul unei reuniuni anglo-americane, dl Attlee, vice-premierul guvernului britanic, a declarat că poziția pe care o dețin în lume Anglia și USA, le obligă pe aceste țări să accepte cele mai grele sarcini în vederea fărâșirii și conservării păcii.

Noi nu vrem să fim „Herrenvolk” — a spus dsa — să obligăm pe alții să gândească așa cum gândim noi.

Forțele răului se vor isbi de rezistența noastră neînduplecată, ori unde le vom întâlni.

Comandați-vă calendare din vreme, ca să le aveți de sfintele sărbători.

SITUAȚIA FRONTURILOR

Marele Stat Major al Armatei Române a dat următorul comunicat asupra operațiunilor desfășurate în ziua de 23 Noemvrie:

După lupte grele cari au durat mai multe zile, în cursul cărora au respins număroase atacuri inamice date cu blindate, trupele Armatei a patra română au cucerit orașul și înălțimile Tokáy, precum și mai multe localități din împrejurime.

În spațiul dela Est de Budapesta, trupele noastre cari luptă în cooperare cu forțe sovietice au isbutit să cucerască mai multe înălțimi importante.

Frontul ungar

Londra 24 — La frontiera dintre Ungaria și Cehoslovacia au reînceput ostilitățile. Au fost ocupate 30 localități. 3000 soldați germani și unguri au fost uciși pe acest front și alți 2000 în Ungaria. La Moscova se confirmă ocuparea orașului Tokáy. Armatele rusești dețin poziții pe Dunăre până în apropiere de Budapesta. Radio Budapesta a anunțat ieri că guvernul ungar a ținut o ședință de 7 ore, în care s'a ocupat de situația disperată în care se află acum Ungaria.

Frontul Apusean

Londra 24 — Armata I-a americană, forțând linia germană din Vosgi, e aproape de Strasbourg. În trei zile au fost făcuți prizonieri.

S'a dus pe gârlă „noua ordine“

Londra 24 — Ziarul „Evening Standard” scrie că Wilhelmstrasse și-a luat rămas bun dela mult trâmbițata „nouă ordine europeană“.

Asupra prevederilor ei, ziarul amintit dă amănunte senzaționale. Populația Europei urma să fie compartimentată de nemți precum urmează:

1. Popoare umane
2. Popoare subumane și
3. Ruși.

La primul grup ar fi aparținut: Scandinavii, Danezii, Belgienii, Olandezii și Britanicii.

Franței îi era rezervată o misiune specială: să ofere distracții Herrenvolk-ului nazist.

Britanicii urmau să construiască vase pentru marșul triumfal al naziștilor împotriva Americii, iar insulele lor aveau să vadă ridicându-se platforme de lansare a bombelor sburătoare împotriva New-York-ului.

(Amarnică soartă și pentru popoarele mari. Dar pentru noi, cei mici?..)

nieri 3000 germani, printre care și doi generali. Armata I-a franceză înaintază spre Nord, în direcția Strasbourg. Se semnalează lupte la Colmar. Oberleuten a fost ocupat de armata III-a. Armata IX-a a ajuns la Ruhr.

Frontul jugoslav

Londra 24 — Mareșalul Tito a anunțat că a fost eliberată întreaga Macedonie. 3000 germani au fost uciși sau capturați. La Kotor inamicul a fost respins. Artileria britanică a dat mult ajutor forțelor jugoslave. De asemenea aviația britanică a bombardat linii de comunicație în regiunea Srajevo.

Frontul japonez

Londra 24 — Suprafortărețe sburătoare americane au atacat ieri Tokio, pornind de pe baze din insulele Mariane. Este primul atac asupra orașului Tokio cu avioane de pe baze terestre.

Londra 24 — Se anunță că germanii au ridicat peste 100.000 olandezi pentru a-i duce la muncă forțată.

Londra 24 — În orașele germane a început debandada. La Hanovra lumea fuge în desordine. Autoritățile germane au trebuit să pună patrulă ca să oprească pe fugari. La Magdeburg, Gauleiterul a făcut apel la populație să-și păstreze calmul și să reziste cu îndârjire.

Londra 24 — În retragerea lor din Norvegia, nemții fac mari distrugerii. La Nord de Narvik, peste 200.000 locuitori sunt amenințați cu moartea.

„Statul federal democrat jugoslav“

— Declarațiile Mareșalului Tito —

Londra 24 — După cum anunță postul de radio „Jugoslavia liberă”, Mareșalul Tito a făcut declarații unui ziarist privitoare la organizarea viitorului stat jugoslav.

„Statul federal democrat jugoslav” se va compune din șase unități federative: Serbia, Croația, Slovenia, Macedonia, Bosnia (cu Herțegovina) și Muntenegru.

Fiecare unitate federativă va avea guvernul său propriu. Un guvern federal central va conduce afacerile esențiale ale noii Jugoslavii, cu concursul unei adunări naționale în compoziția căreia vor intra reprezentanți ai poporului din toate regiunile.

Londra 24 — În lupta contra vaselor germane, Amiralitatea britanică — se află abia acum — a folosit cu maximă eficacitate un tun cu obuze speciale în greutate de numai 3 kg. Tunul acesta, montat la bordul avioanelor de tip Mosquito, a obligat marina germană să-și revizuiască radical tactica de luptă.